

4. Bulgarii din Principate să-și aibă judecătoriile lor. Acest memoriu a fost trimis de către generalul Delingshausen, abia la 22 septembrie 1828, contelui Nesselrode, deși memoriul fusese alcătuit încă de la 30 iulie, la Șumla, unde se afla marele comandament al armatelor rusești.⁷ Desigur că și această acțiune a contribuit, mai târziu, la intervenția pe care Kiselef a făcut-o pe lângă Divanurile celor două Principate în vederea întocmirii viitoarelor « Așezăminte ».

Pe baza documentelor existente se poate vedea ușor, că încă din primele zile ale războiului, băjenarii bulgari se bucurau de o scutire totală de orice biruri pe timp de 8 luni de la venirea lor. După trecerea acestui termen, băjenarii intrau la rînd cu ceilalți birnici.⁸ Generalul Jeltuhin, care prezida cele două Divanuri nu încalcă această măsură ci dimpotrivă, o sprijină. Mai mult, atunci cînd băjenarii, al căror termen de scutire trecuse, nu voiau să plătească dările, el intervine prin măsuri energice. Astfel vreo 200 de familii de bulgari turtucăieni se așezaseră încă din anul 1828 în satul Chirnogi, plasa Negoești, din județul Ilfov. În iulie 1829, atunci cînd stolnicul Stanciu și serdarul Teodorachi merg în sat pentru a le cere dările, sînt puși pe goană de către băjenari, care declară fățiș că nu vor plăti nimic « ciocoilor Divanului... pînă nu vor vedea ofițer împărătesc și ostași rînduiți în pricina aceasta ». Divanul se adresa generalului Jeltuhin care trimise la Chirnogi un stolnic și 50 de cazaci. Mai prudent, stolnicul Stanciu nu merge împreună cu ei, invocînd boala serdarului Teodorachi. Se duce însă împreună cu cazacii ispravnicul streinilor și ca urmare se plătesc toate dările și se face și înregistrarea în catastiful special al Visteriei.⁹

E clar că Divanul nu dorea să ia altă măsură lăsînd așezarea băjenarilor la buna înțelegere a stăpînilor de moșii, așa cum se făcuse și mai înainte. La aceasta trebuie să adăogăm și abuzurile zapciilor, care dau naștere unor plîngeri a băjenarilor, atît la Divan cît și la generalul Jeltuhin. Așezămintele propriu zise s-au întocmit abia în anul 1830, atunci cînd o parte dintre băjenari încearcă să treacă înapoi peste Dunăre.¹⁰

În aprilie 1830, generalul Kiselef cerea Divanului ca să ia măsuri pentru așezarea băjenarilor. Aceste măsuri s-au luat mai întii în Moldova unde apare și primul « Așezămînt », care era gata în iunie 1830¹¹. Așezămîntul moldovean fu aprobat de Kiselef și trimis Divanului Țării Romînești, care era invitat să facă și el o « asemenea punere la cale »¹². Așa a luat ființă și « Așezămîntul » din Țara Romînească (august 1830)¹³ și care, după cum se va vedea mai jos, e mult mai redus decît cel moldovean.

⁷ Acad. St. Românski, *Българитѣ въ Влашко и Молдова (Документи)*, Sofia, 1930, p. 36-43.

⁸ Acad. St. Românski, *op. cit.*, p. 73 și urm.

⁹ *Ibidem*, p. 52-69.

¹⁰ *Ibidem*, p. 78 și urm.

¹¹ Arh. St. Buc., *Vistieria*, Dos. 162/1830, f. 304-8.

¹² Arh. St. Buc., *Ibidem*, f. 302.

¹³ Arh. St. Buc., *Ibidem*, f. 305.